

על יבוא פרות מחו"ל

הבקר הישראלי בהתבססו על ההנחות הבאות:

1. מספר הפרות בעדר הבקר היה בראשית תשי"ח — 44.000 בקירוב.
2. היחס בין מספר הפרות ומספר העגלות היה 1:1.
3. אחוז הפרות העקרות יהיה 12% [יש משקים עם 6% עקרות].
4. אחוז הפרות ההרות יהיה 85% [מבין 20.000 הפרות של משקי האגודה להזרעה מלא-כותית „און” היה מספר הפרות ההרות בשנתים האחרונות 87.5%].
5. אחוז התמותה של בני בקר (כולל שחיטת דחק) יהיה 15% [יש משקים עם 6% תמותה].
6. גיל ההמלטה של המבכירות — 30 חודש.
7. העגלות מתחלקות באופן שווה בתחום הגיל מ-1 עד — 30 חודש.

השבון הגידול השנתי של עדר בן 100 פרות + 100 עגלות

מספר הפרות	100
בראשית השנה	12
פחות 12% עקרות	88
85% התעברות מ-88 פרות	75 המלטות
המלטות של מבכירות	40
בס"ה 115 ולדות	17
פחות 15% תמותה	98 בני בקר
בס"ה [49 עגלות + 49 עגלים]	
בסוף השנה ימנה העדר הנ"ל:	
(1) [100 + 40 — 12] פרות	128
(2) [100 — 40 + 49] עגלות	109

התוספת השנתית היא איפוא 28 פרות. אם אפילו נניח ש- $\frac{2}{3}$ ממספר הפרות הנ"ל ייפסלו בגלל תנובה נמוכה, חליבה קשה או סיבות אחרות נקבל תוספת של 9 פרות [או 9% ברי-אות בעלות כושר תנובה נאותה]. אפשר על כן לקבוע בודאות שעדר הבקר

בעתונות היומית התפרסמה ידיעה: הסוכנות היהודית עומדת לייבא 4000 פרות חולבות בש-ביל משקי ההתישבות החדשה. במסגרת הקניה הזאת וכו'...

קראתי את הידיעה הזאת ותמהתי. לשם מה יש לייבא ארצה פרות חולבות? האם יש לנו כבר עודף כה גדול של מטבע חוץ, שאין אנו יודעים מה לעשות בו? האם אין כבר צרכים יותר חיוניים? האם אין כאן השבון טעות? שלושה גורמים היו יכולים לפי דעתי להצדיק את ההחלטה על יבוא הפרות:

א. לו עדר הבקר הישראלי לא היה יכול לספק את כל הביקוש לפרות;

ב. לו טיב פרות היבוא היה עולה בהרבה על טיב העדר שלנו;

ג. לו מחיר פרות היבוא היה בהרבה יותר זול.

אנסה לברר את הגורמים האלה אחד אחד.

א. כושר הגידול הטבעי של העדר הישראלי הגידול הטבעי של עדר הבקר נקבע ע"י שני גורמים:

מצב הבריאות [אחוז הפרות העקרות, אחוז ההתעברות ואחוז התמותה בגיל הרך] קובע את כושר הגידול הטבעי.

התנאים הכלכליים קובעים אם הבוקר ינצל את כל כושר הגידול הטבעי של העדר.

אנסה לחשב את הגידול הטבעי של עדר

רובת המורידים מדי פעם כמות קצובה, של מזון מרוכז.

ברור כיום שינסן לא יסכים בעד כל מחיר שהוא לחזור לשיטה הישנה, אולם אין לשכוח שהוא הגיע למה שהגיע על ידי תיקון שגיאות והכנסת שיפורים שונים תוך כדי פיתוח שיטות העבודה בביתן השדרה. ינסן וחלוצים אחרים הדומים לו מניחים את היסוד לשימוש בשיטה זו על ידי מספר רב יותר של בוקרים.

זו, אי. זו.

(מתוך ה„ניוזילנד דירי אקספורטר”, נובמבר 1957)

הישראלי יכול לספק 4000 פרות טובות מדי שנה. [9% מ־44.000].

ב. על מיב פרות היבוא

ידועים ההישגים של עדר הבקר שלנו בשנים האחרונות. התנובה הממוצעת של ק"ג 4200 חלב לפרה לשנה העלתה את עדר הבקר הישראלי למקום הראשון בעולם. למעלה מ־20.000 פרות [כמחצית העדר] של משקי ספר העדר הגיעו לתנובה ממוצעת של ק"ג 4800 חלב. בתנאים אלה ובהנחה ששליש מהפרות המוציא אות מדי שנה מהעדר תימכרנה כפרות חלב, אין כל ספק שהעדר המקומי יכול לספק להתרבות החדשה פרות בעלות כושר תנובה של 4500–4000 ק"ג חלב. האם אין תנובה זאת מספיקה בהחלט? האם פרת יבוא ממוצעת תניב יותר?

נכון, אפשר להשיג בארצות הברית פרות משובחות המניבות 6000–8000 ק"ג חלב בשנה. אולם אלה אינן פרות יבוא ממוצעות ואין משיגים אותן במחיר רגיל. את המטרה של עליה נוספת ברמת התנובה של העדר הישראלי אפשר להשיג באופן הרבה יותר פשוט והרבה יותר זול על ידי יבוא מספר מצומצם של פרים משובחים. אם 2000 פרות משובחות נותנות בשנה 800 עגלות, הרי את אותו מספר של עגלות אפשר להשיג מפר משובח אחד בתנאי הזרעה מלאכותית.

ג. מחיר פרות היבוא

מעריכים שפרת יבוא תעלה בארץ כ־700 דולר בקירוב. לעומת זאת נמכרת כיום פרה מקומית ב־1500 עד 1800 ל"י. האם פרת יבוא תהיה יותר זולה?

קשה מאוד לענות לשאלה זאת בתנאי השערים השונים של הדולר הנהוגים בארץ. מה מחירו של דולר? לשאלה זו שלוש תשובות:

- (1) שער דולר המגבית הוא 1.300 ל"י
- (2) השער הרשמי הוא 1.800 "
- (3) שער דולר היצוא הוא 2.500 "

פרת יבוא תעלה איפוא — 900 ל"י, או — 1.250 ל"י או — 1.750 ל"י בהתאם לשער הדולר. אין ברצוני, ואין גם ביכולתי במסגרת רשימה זו לפתור את תעלולי השערים השונים של מטבע חוץ הנהוגים בארץ. ברצוני רק להעיר שתי הערות:

(1) אין כל הגיון להשוות את מחיר פרת היבוא למחיר פרה בארץ לפי השער של 1.300 ל"י. הדין של מניעת יבוא כדינו של יצוא. באותו הגיון אפשר לשלול את זכות הקיום של התעשייה הישראלית. כל מוצר התעשייה שלנו אפשר להשיג יותר זול בחו"ל במחיר של 1.300 ל"י הדולר.

(2) אין כל תועלת למכור למתישב חדש פרת חלב במחיר שהוא נמוך ממחיר פרת בשר המקובל כיום בארץ. עדר פרות החלב לא יגדל על ידי כך. הפרות האלה תימכרנה במקדם או במאוחר, לבשר.

לאור המוסבר לעיל, היה אולי רצוי שהמוסדות המתאימים ישקלו מחדש את החלטתם על יבוא 4000 פרות, אשר צריך לעלות למשק המדינה כ־4 עד 5 מיליון ל"י במטבע חוץ. אין כל ספק שעדר הבקר הישראלי יכול לספק את הביקוש לפרות בשביל ההתישבות החדשה, במספר, בטיב ובמחיר נאותים.

מזרע

מ. ד.

השתמרות חלב טרי במשך שנה?

האיגוד הלאומי למחקר שבאנגליה פיתח שיטה חדשה לשימור החלב; לשם כך מפסטרים אותו קודם כל, מטפלים בו בגלים עלקוליים, ממלאים במיכלי פלאסטיק מיוחדים ומקררים במהירות קירור עמוק. לפי תוצאות התצפיות עד עתה ניתן לשמור חלב כזה במצב טוב משך שנה ואף למעלה מזה. לכשתפותח שיטה זו של שימור בדרך מסחרית אפשר יהיה לצייד בחלב את האניות המפליגות בימים לתקופות ממושכות וכן אפשר יהיה לספק חלב שתיה מסוג זה לארצות טרופיות וסובטרופיות שאינן מייצרות חלב טרי במידה מספיקה.